

◀ از قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب ۱۳۴۹/۴/۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی^۱

ماده ۱ (اصلاحی ۱۳۷۹/۰۲/۱۱) - آزادراه به راهی اطلاق می‌شود که حداقل دارای دو خط اتومبیل رو و یک شانه حداقل به عرض ۳ متر برای هر طرف رفت و برگشت بوده و دو طرف آن به نحوی محصور و در تمام طول آزاد راه از هم کاملاً مجزا باشد و ارتباط آن‌ها با هم فقط به وسیله راه‌های فرعی که از زیر یا بالای آزاد راه عبور کند تأمین شود و هیچ راه دیگری آن را قطع نکند.

ماده ۶ (اصلاحی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - اقدام به هرگونه عملیاتی که موجب خرابی جاده گردد همچنین ایجاد هرگونه مستحذات یا درختکاری یا زراعت یا اقدام بحفاری در حریم قانونی آزاد راه‌ها و راه‌های اصلی و فرعی و راه‌آهن که میزان هر یک به طریق و وسایل متناسب مشخص و از طرف وزارت راه و شهرسازی آگهی می‌شود بدون اجازه وزارت راه و شهرسازی ممنوع است.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - وزارت راه و شهرسازی مکلف است با حضور نماینده دادسرا و در نقاطی که دادسرا نباشد با حضور نماینده دادگاه بخش این قبیل مستحذات یا درختکاری و یا زراعت و حفاریات را ضمن تنظیم صورت مجلس رأساً قلع و آثار تجاوز را محو کند.

تبصره ۲ - اشخاص ذی نفع می‌توانند به مراجع دادگستری مراجعه کنند. دادگاه خارج از نوبت باین‌گونه پرونده‌ها رسیدگی نموده و حکم لازم را صادر می‌کند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - دادگاه با درخواست وزارت راه و شهرسازی در خصوص میزان خسارت و هزینه‌ها، خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - مأموران مربوط در وزارت راه و شهرسازی و راه‌آهن و مأموران نیروی انتظامی موظفند ضمن مراقبت به محض مشاهده وقوع تجاوز به راه‌ها و راه‌آهن و حریم آن‌ها مراتب را به مراجع صالح جهت اقدام لازم اطلاع دهند. مأمور یا مسئول یاد شده در صورت تسامح به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

ماده ۷ (الحاقی ۱۳۷۹/۰۲/۱۱) - ریختن زباله، نخاله، مصالح ساختمانی، روغن موتور و نظایر آن و یا نصب و استقرار تابلو یا هر شیئی دیگر در راه‌ها و راه‌آهن و حریم قانونی آن‌ها در داخل یا خارج از محدوده قانونی شهرها و همچنین هر گونه عملیات که موجب اخلاف در امر تردد وسایل نقلیه می‌شود و نیز ایجاد راه دسترسی ممنوع است.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۰۸) - مرتکبان جرایم بالا علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم و چنانچه تخریبی صورت نگرفته باشد مرتکب یا مرتکبین، حسب مورد ضمن رفع موانع و رفع تجاوز و جبران خسارت وارده به یک ماه تا شش ماه حبس و یا پرداخت جزای نقدی از ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تا ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال محکوم خواهند شد. در مورد اخیر با جبران خسارت تعقیب موقوف خواهد شد.

^۱ - شماره ابلاغ: ۷۱۹۲ شماره انتشار: ۷۴۲۰ تاریخ ابلاغ: ۱۳۴۹/۴/۲۳ تاریخ روزنامه رسمی: ۱۳۴۹/۵/۵ با توجه به تبصره ۳ ماده واحده قانون «تأسیس شرکت راه‌آهن شهری تهران و حومه» مصوب ۱۳۵۴/۲/۸ مجلس سنا و ۱۳۵۴/۲/۱۶ مجلس شورای ملی، مقررات مواد ۹ و ۱۳ و ۱۰ که طی عملیات تنقیحی شماره آن‌ها به ۱۰ و ۱۱ و ۱۴ تغییر یافته در مورد راه‌آهن شهری تهران و حومه اجرا خواهد شد.

ماده ۱۵ (اصلاحی ۱۳۷۹/۲/۱۱) وزارت راه و شهرسازی مکلف است هنگام ایجاد راه‌های جدید و راه‌آهن، گذرگاه‌های ضروری و مجاری لازم را در نظر گرفته و موجبات ارتباط دو طرف راه‌آهن را به نحو مقتضی فراهم کند. وزارت پست و تلگراف و تلفن در مورد فراهم نمودن امکانات ارتباطی و وزارت نیرو در مورد تأمین روشنایی راه‌ها مکلفند حسب اعلام وزارت راه و شهرسازی و در چهارچوب مقررات موجود اقدام کنند.

ماده ۱۷ (الحاقی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - ایجاد هرگونه ساختمان و دیوارکشی و تأسیسات به شعاع صد (۱۰۰) متر از انتهای حریم راه‌ها و حریم راه‌آهن‌های کشور و در طول کنار گذرهایی که وزارت راه و شهرسازی احداث نموده یا می‌نماید یا مسئولیت نگهداری آن‌را به عهده دارد بدون مجوز از وزارت مذکور ممنوع می‌باشد.

وزارت راه و شهرسازی موظف است در مورد متخلفان برابر تبصره (۱) ماده (۶) قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن اقدام کند. با تصویب این ماده تبصره ذیل ماده (۱۵) لغو می‌گردد.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - وزارت راه و شهرسازی مکلف است نوع کاربری زمین‌های اطراف راه‌ها و راه‌آهن‌های کشور به عمق صد (۱۰۰) متر را بعد از حریم قانونی آن‌ها تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند و از متقاضیانی که برحسب ضرورت وفق ماده (۱۵) همین قانون نیاز به احداث مستحدثاتی در حد فاصل فوق را داشته باشند وجوهی را براساس آیین‌نامه‌ای که به تأیید هیئت وزیران می‌رسد اخذ و به حساب خزانه واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آن‌را به منظور ایمن‌سازی راه‌ها به مصرف برساند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - نظارت بر امر ساخت و ساز در حاشیه راه‌ها و راه‌آهن‌ها تا شعاع صد (۱۰۰) متر از منتهی‌الیه حریم قانونی آن‌ها توسط وزارت مذکور اعمال می‌شود.

به وزارت یاد شده اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد هماهنگی براساس موارد موضوع تبصره (۱) همین ماده نسبت به صدور مجوز ایجاد مستحدثات به متقاضیان اقدام نماید. بدیهی است متقاضیان باید سایر مجوزهای لازم را از مراجع مربوط اخذ نمایند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - ایجاد تأسیسات عمومی نظیر خطوط آب، برق، فاضلاب، نفت، گاز، مخابرات و نظایر آن‌ها با رعایت مسائل فنی و ایمنی مربوط به هر یک، تابع آیین‌نامه‌ای است که ظرف سه ماه از تصویب این قانون به پیشنهاد وزیر راه و ترابری به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸ (الحاقی ۱۳۷۹/۲/۱۱) - وزارت جهاد سازندگی همچنان عهده‌دار وظایف مربوط به برنامه‌ریزی، احداث، نگهداری و مرمت راه‌های روستایی بوده و با متجاوزین به حریم راه‌های روستایی برابر ماده (۶) همین قانون و تبصره‌های ذیل آن اقدام خواهد نمود.